

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIRURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachst.,
Huz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachst., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarită și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 tr., pe șase luni
20 tr., pe trei luni 10 tr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cârgul Inimii Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 33

Brașov, Luni-Marti 12 25 Februarie

1908.

Muzica viitorului.

I.

„...Un stat modern democratic
„clădit pe baza principiului egalității
„de drept, în care nimenea să nu fie
„domn și slugă, și în care Maghiarul,
„deși cel mai tare, nu va asupri pe
„nimeni, dar și mai puțin va fi asu-
„prit de alții, unde el nu va fi mai
„mult decât cel dintâiu factor al alian-
„ței popoarelor: *primus inter pares*...“

Acesta este visul autorului cuno-
scutei broșure, Argus, — despre noua
Ungarie, pe care nu o vor face
naționalitățile, ci o va face timpul și
evoluțiunea. Aceasta este muzica vii-
torului cum și-a compus-o Argus în
fantazia lui, închinându-se înaintea
legei firești a evoluțiunii, dar pretin-
zând totodată, că și în puterea ace-
stei legi tot Maghiarul are să fie și
să rămână de-asupra.

Se vede că Argus s'a îngrădit
bine și pentru eventualitățile evolu-
ției. El nu numai că nu admite ca
Țara ungurească să devie vr'odată o
Elveție, — în care punct se întâlne-
ște cu naționalistul Dr. Mihail Polit
— ci merge până a declara, că o
constituțiune ca a Elveției e cu totul
eschisă pentru Ungaria, pe câtă vreme
apele vor curge dela isvor în jos și
până când rassa maghiară își va con-
serva puterea de viață.

Argus admite numai statul mo-
dern democratic, cu privire la care e
atât de sincer a recunoaște, că el
este încă o problemă a viitorului.

A fost de ajuns însă și visul a-
cesta clanzulat și îngrădit al lui Argus
despre viitorul, ce l'ar putea avea
Ungaria, pentru că să deștepte nemul-
țămire, îngrijire, ba suspiciune chiar
și la „corbul alb“ dintre Maghiari, la
Ludovic Mocsary.

E de sigur un fapt foarte surprin-
zător pentru cei mai mulți, cari au
văzut și văd în Mocsary un sincer
și fervent apostol al bune și pacini-
cei conviețuirii între popoarele Un-
griei, dar este și nu să poate nega.
El are o însemnătate deosebită pen-

tru aprețirea șanselor de împăciuire,
ce formează obiectul principal al do-
rinței și al solicitudinei lui Argus.

Am ținut să revenim la cuno-
scutul articol, scris de Mocsary la fi-
nele lune trecute asupra broșurei lui
Argus, pentru ca să punem în lumina
lor adevărata niziunțele de împă-
ciuire, al căror interpret s'a făcut
Argus.

Este de mare valoare pentru noi
părerea, ce o are d-l Mocsary despre
evoluțiunea pe care o resuscită și o ad-
mite Argus la încheierea broșurei sale,
pentru că ea ne servește drept măsu-
rător, ca să ne putem da samă de
ceștiunea: la ce ne putem aștepta din
partea conlocitorilor noștri maghiari,
dacă am urma după sfatul, ce ni-l dă
Argus în broșura lui, și ne-am con-
stituit într'un partid al împăciuirii.

„Întâmpinând cu mulțumire lu-
crarea lui Argus, îmi exprim bucuria
— scrie Mocsary în amintul său arti-
col — că iată suntem doi, cari măr-
turisim programul dela 1868. Am
totuși să fac o observare la lucra-
rea lui; se pare în adevăr, că *si duo
faciunt idem non est idem*. La sfârșit
al broșurei sale, Argus, desfășurând
o parte bună din teoria modernă de-
mocrată-radicală a sociologiei socia-
liste, improvisează un mic „Zukunft-
muzik“, și după a mea părere a-
ceasta muzică a viitorului îl incurcă
în contraziceri“.

După ce arată pretențiile contra-
ziceri, Mocsary își exprimă părerea de
rău, că Argus a sulevat și legea evolu-
ției, zicând: „Mai că s'ar părea, că
Argus de aceea militează pentru 1868,
fiindcă crede, că intrarea în viață a
politiceii inaugurate atunci va pro-
mova în mare măsură evoluțiunea
aceea, ce ar fi să se realizeze după
trei, patru generațiuni“.

Ne oprim pentru azi aici, și vom
continua firul expunerii noastre, le-
gându-l de acest simț de neîncredere,
ce a cuprins inima celui mai concili-
ant dintre Maghiari astăzi în viață,
când a văzut că și Argus pare a șo-
văi îndată ce se gândește la — mu-
zica viitorului.

Andrassy și reforma elector. I. O
foaie din Viena află că ministrul de interne
Andrassy e deja gata cu proiectul său
pentru votul universal și că vrea să-l pre-
zinte în luna lui Martie dietei. Votul s'ar
face dependent în acest proiect de scris
și de cetit. Așa dar analabeții nu vor pu-
tea avea vot ori cât de bune gazde ar fi.
Se mai spune, că împărțirea cercurilor
electorale ar fi ceva nemaivăzut și nemai
pomenit. Ziarul »Gross-Oesterreich« din
Viena, aducând aceasta știre zice, foarte
încrezut: »Noi știm numai una. Noul drept
electoral va fi așa cum va dori împăratul.
Dacă împăratul va dori în Ungaria un
drept electoral general, egal și deci o îm-
părțire de cercuri electorale naționale,
atunci d-l Andrassy et Comp. vor face-o
de sigur așa, căci la din contră ar trebui
să-și pacheteze geamantanul. Împăratul îi
are acum în mână. Toate atarnă dela el.
Aceasta o știe azi întreaga monarhie și
toate popoarele etc.“

Din Budapesta se anunță că rugat
fiind alaltăieri contele Iuliu Andrassy de
cătră membrii partidului independist ca
să le dea deslușiri asupra pregătirilor pen-
tru reforma electorale, ministrul de interne
le-a declarat că nu e în poziție a le da
deslușiri, deoarece detaliile reformelor elec-
torale încă nu sunt definitiv stabilite. (Așa
dar proiectul nu va fi gata nici în Martie).
Andrassy le-a spus numai așa pe departe,
că deodată cu reforma și cu noua împăr-
țire a cercurilor electorale va avea loc și
o înmulțire a numărului mandatelor de
deputat.

„Serbia și liniile ferate balcanice. Pres-
sa sârbă atacă cu violență proiectul Austro-
Ungariei de a construi o linie ferată. Zia-
rul »Borogovinski-Glasnik« spune că Austro-
Ungaria tinde prin acest proiect să pue
stăpânire pe Balcani. Realizarea acestui
proiect va însemna triumful germanismu-
lui asupra slavismului. Organul partidului
naționalist spune că proiectul Austro-Un-
gariei este contrar intereselor economice
și politice ale Serbiei.

Ziarul radical »Dnevni-List« scrie că
o linie ca cea a Austro-Ungariei însem-
nă impunerea puterii acestei monarhii și
călcarea tratatului dela Muerzsteg. Ziarul
independent »Politika« scrie că proiectul
austro-ungar are un caracter strategic și
politic. Organul progresist »Pravda« vede
în acest proiect un mare pericol și o căl-
care a convenției dela Muerzsteg. Pentru
Serbia proiectul înseamnă o mare pri-
mejdie.

Take Ionescu despre drumurile de fer
din Balcani. Corespondentul ziarului »Neue

Freie Presse« dela București a avut o con-
vorbire cu d. Take Ionescu, fost ministru de
finanțe și șeful partidului conservator-de-
mocrat asupra proiectelor de drum de fer
în Balcani. D-l Ionescu i-a declarat urmă-
toarele:

La proiectul liniei din Sandjak Ro-
mânia nu e de loc interesată. Cu toate
astea intențiunile baronului Aehrenthal
întâmpină aici cel mai amicabil răsnet,
fiindcă fie-care nouă cale ferată contribuie
la *civilizarea Balcanilor*. De altfel e numai
firească, ca Austro-Ungaria să-și prelungească
rețeaua de căi ferate din Bosnia până
la Archipelag.

În ce privește linia ferată Dunăre-
Adria nu mi-o pot închipui nici decum ca
compenzație pentru linia din Sandjac, ci
numai ca având țintă de a servi avântului
economic al statelor balcanice. Pentru Ro-
mânia, care e legată cu Marea-neagră,
noua cale ferată poate fi numai avan-
tagioasă, mai ales pentru raporturile co-
merciale cu Italia. Este însă o greșală a
se admite, că linia Dunăre-Adria ar fi așa
aproape de realizare ca linia Sandjacului.
Cea dintâiu trebuie să străbată teritorii
mari nepopulate, și ținuturi muntoase,
trebuie să se construiască un mare port
la țărmul mării Adriatice. Linia reclamă
colosale cheltuieli, și banii pentru ea nu se
vor putea procura pe piețele financiare,
fiindcă pe mulți ani înainte rentabilitatea
liniei va fi nesigură. Nu se poate admite
ca Rusia de dragul statelor balcanice să
sprijinească un proiect aventuros. Cu cât
mai mult se apropie proiectul liniei Sand-
jac de realizare, cu atât mai depărtată
pare aceasta pentru linia Dunăre-Adria.

Reformele din Macedonia. Din Con-
stantinopol se anunță, că Poarta s'a ho-
tărât în sfârșit a înceta opunerea în con-
tra reinnoirii mandatelor agenților civili și
ai reformei jandarmeriei și controlului
financiar din Macedonia și să prelungească
mandatele pe 7 ani. Acest succes este
foarte important în actuala situație inter-
națională.

Desbaterea proiectului de revizuire a regulamentului camerei.

În ședința de Sâmbătă a dietei s'a
continuat desbaterea proiectului revizuirii
regulamentului camerei, începută în șe-
dința de Vineri. Desbaterea din ședința de
Sâmbătă a avut un caracter mai obstruc-
ționist. În ședința de Vineri și-au ridicat
cuvântul contra proiectului doi deputați,
Lengyel și Bozoky, iar în ședința de Sâmbă-
tă un singur orator, deputatul socialist

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Naționalitățile din Ungaria în lumina istoriei.

— Urmare. —

Câtă vreme domniră Arpazii în Un-
garia, regii respectivi erau și reprezentanții
uniunii politice. După stingerea Arpazilor
cu schimbarea repede a tânărului Pre-
myslide Venzel III, prințul de Bavaria Otto
și a celor din casa de Anjou, ieșiră ve-
chile teritorii cu toată puterea, earăși la
suprafață; în slovacime până la Dunăre îl
vedem pe contele de Trencin Matheus,
eroul național al Slovacilor, executând, sub
titlul de palatin, toate drepturile de dom-
nie, până la moarte (1321), pe când regele
Carol era deja recunoscut; în Ungaria de
Nord în teritoriul dela Șaroș poruncia pa-
latinului Omadeus dimpreună cu fi săi, până
ce, la 1312, îi bătă regele Carol la Roz-
hanovici cu ajutorul celor din Zips. În tim-
pul acesta domnește în confiniul vestic
contele Ioan de Güns, tot cu titlul de pa-
latin. Dincolo de Tisa era voivodul Loran-
dus, în Maramurăș voivodul Nicolae, fără

ca să socotim Transilvania, Croația și Sla-
vonica ca țări autonome.

Toate acestea nu erau rezultatul unei
revoluții trecătoare, ci învingerea teritori-
lor, căci în *corpus juris hungarici* găsim
înarticulat o hotărâre a dietei din anul
1341, prin care se institue sub un *comes
cameræ regniæ crennicensis*, în comita-
tele din slovacime, o administrație finan-
ciară complet organizată cu ridicări de
dare și vamă, monetărie, schimb de bani,
etc. Astfel de comiți camerali cu teritorii
limitate erau mai mulți și găsim pentru sin-
guraticile teritorii camerale o numire nouă
partes regni, dintre cari cele mai însem-
nate erau *Partes r. cisdanubiales*, care cu-
prindeau slovacimea, *partes r. septentrio-
nales*, care erau identice cu teritoriul de
odinioară de Șaroș, *partes r. meridionales*,
care cuprindea teritoriul cetăților Timi-
șoara, Bac, Sirmia¹⁾ și Pojega cu reșe-
dința comitelui cameral în O-szeg.

În învălmășala amintită exemțiunea
episcopilor și baronilor a coloniștilor Nemți
și a celor numiți *Servientes regales* fu ni-

1) În foiletonul trecut s'a zis la un loc din
eroare Sirmia (pag. II, col. I, al doilea rând de
sus) în loc de Sirmia. — Red.

micită, dar apoi earăși restabilită formal
de regele Carol, dar teritoriile ieșiră și
politicește în planul întâi, ear pentru noi
stăpâni găsim întrebându-se numele
de *capitanei*. Mai bine vedem eșind la i-
veală lucrul acesta pe timpul morții rege-
lui Albrecht (1439), când regele polonez
Vladislav nu putea să se aclimatizeze în
Ungaria și după moartea sa timpurie (1444),
Ladislav Postumul, este recunoscut de toți,
dar guvernul, câtă vreme regele e mino-
rean, trece în mâinile unei locotenente. Lui
Ioan Huniade îi succede pe timpul acesta
să delătore pe cei mai puternici și să ea
titlul de guvernator al regatului, cu toate
acestea în slovacime avea un rival pu-
ternic.

Țara aceasta renumită pe atunci
prin bogatele mine de aur, era guvernată
dela 1440 începând de Ioan Jiskra de
Brandeis ca »*capitaneus generalis*« al re-
gelui Ladislav și tot-odată ca comite de
Neuzol (*castrum zoliense*, citadela slovaci-
mei proprii) și ca comite de Șaroș, (cita-
dela teritoriului partes Septentrionales), și
împotriva artei de război a comandantului
acestui boem și a căpitanilor lui Husiți
nu puteau să răsbească nici guverna-
torul Huniade și nici fiul său Matia, care

ajunsesse mai târziu rege, așa încât regele
Matia Corvinul fu recunoscut ca atare, în
ținutul slovacesc, abia după ce la 1452 în-
cheia o capitulațiune cu Jiskra și cu căpi-
tani săi.

După moartea regelui Matia Corvi-
nului certe politice se înăspriă din nou,
iar după lupta dela Mohaci (1526) forma-
țiunea veche politică, numită regatul un-
gar, se dărâmă cu desăvârșire: Regatul
ungar propriu dela anul 1000, precum și
partes meridionales sârbești și ortodoxe
ajunseră încetul cu încetul sub domina-
țiune turcească. Celelalte partes își mer-
seră calea lor: *Partes cisdanubiales* și *sep-
tentrionales*, adică teritoriul dela Neuzol
și Șaroș, sau întreaga slovacime precum
și confiniul vestic se încredințară domi-
națiunii Habsburge, restul ostic formă un
principat propriu. Vechea configurațiune
politică numită *Regnum Hungariae*, se
discompuse în chipul acesta în părțile, din
cari fusese odinioară construită.

III.

Poziția politică separată a Slovacilor
în *partes regni*, precum și privilegiul lor
cel mare din 1341 le-am văzut deja. Dar
că Slovacii și-au păstrat și caracterul lor

Mezőfi, a vorbit timp de 3 oare contra proiectului, prezentându-l ca »opera Vienei« și zicând că majoritatea actuală a dietei trebuie să ducă în îndeplinire, ca și majoritatea din trecut, tot ce i-se poruncește din Viena. Revisuirea actuală trebuie să o facă pentru a se vota urecarea contingentului de recruți și fără concesiuni. Afară de aceasta trebuie asigurată și votarea reformei electorale, știindu-se despre ea, că nu va corespunde cerințelor timpului. Deși unii deputați koșuthiști au aprobat pe Mezőfi, când a cerut ca guvernul înainte de toate să pună la ordinea zilei desbateră reformei electorale, totuși majoritatea l'a întrerupt și desaprobat când a dovedit că actualul proiect de revizuire nu e mai bun decât cel făcut la timpul său de Tisza. Dintre deputații naționaliști au fost prezenți la ședință d-nii Bredeceanu, Dr. Vlad, Dr. St. C. Pop, Popovici, Polit Blaho și Bela.

Discursul dep. Mezőfi îl resumăm după protocolul stenografic în următoarele:

Oratorul relevă cu regret liniștea apatică, cu care privește populațiunea țării și în deosebi cea a Budapestei la atentatul actual îndreptat în contra ultimei garanții a partidului constituțional. Unde rămâne acea erupțiune a patimei, exclamă Mezőfi, care a măturat acum trei ani pe atentatorii de acelaș calibru? Apatia aceasta este urmarea marilor desilusiuni, pe cari le-au pregătit națiunii guvernul și majoritatea actuală.

Contele Tisza a motivat la timpul său revisuirea propusă aproape cu aceleași cuvinte ca și deputatul Emil Nagy. Deosebirea între aceste două proiecte este numai, că Tisza a recunoscut pe față clătura, pe când prin proiectul lui Nagy ea se introduce pe furis.

Dep. Nagy G.: Proiectul lui Nagy e și mai periculos și și mai păgubitor!

Mezőfi: Mai periculos într'atâta că admite așa zicând ședințe permanente. Dacă prin urmare majoritatea actuală a combătut pe vremuri propunerea lui Tisza, atunci îi lipsește dreptul moral de-a vota acum pentru acelaș proiect prezentat de Nagy. Dacă însă totuși o va face, nu e deamă de libertatea cuvântului și atunci își putea cinsti luptele mari și blamagele și n'avea decât să publice prin ziare un scurt anunț: Reîntoarce-te, Tisza Pista, totul îți este iertat!

Oratorul se întreabă apoi că ce s'a întâmplat adevărat dela Tisza încoace? Este actuala majoritate mai puternică în ce privește apărarea drepturilor constituționale și a independenței Ungariei? Ea a abzis doar la dorința Vienei de independența Ungariei pe timp de 10 ani, a urcat »vota«, ba a admis ca singuraticii miniștrii austriaci (Beck și Schönaich) să declare chiar că nici după 10 ani nu poate fi vorba de disolvarea comuniunii armatei și de o independență a Ungariei. (Zgomot și întreruperi.)

Dacă dieta va vota acest proiect, ea va comite o sinucidere. Partidul independent se înșală, când crede că nu va mai avea nevoie de regulamentul în vigoare, și că va deține pe vecie puterea.

Mezőfi arată apoi pe larg și în cuvinte mușcătoare contrazicerile în fapte și păreri ale opoziționaliilor de odinioară și a actualilor guvernanți, apoi continuă: Regulamentul actual s'a făcut îndeosebi pentru a stabili rezonabilitatea miniștrilor. Revisuirea plănuită face această rezonabilitate ilusorică și scopul ei este de a pune parlamentul actual la dispozițiunea

poftelor și pretenziunilor Vienei. Îndeosebi dispozițiunea, că președintele poate detrage oratorului cuvântul, dacă deviază dela obiect, înseamnă cea mai deplină clătura. O astfel de putere nu se poate da președintelui.

Majoritatea actuală trebuie să recunoască îndeprățirea morală a luptei ce-o poartă minoritatea dietei contra revizuirii. Amintește că contele Apponyi a eșit odată din partidul liberal numai pe motivul, că acest partid voia să prelungească timpul ședințelor cu o oară și să introducă ședințe paralele, ceea-ce dânsul considerase ca un pericol pentru constituție, iar astăzi acelaș Apponyi pledează pentru ședințe de câte 16 oare...

Dep. Hody: Atunci aveam o opoziție națională!

Dep. Molnar E.: Opoziția de astăzi e tot așa de națională ca și atunci!

Mezőfi continuând zice că nu poate primi argumentația, prin care se recomandă spre primire revizuirea. Obstrucția Croaților nu poate servi ca motiv, căci guvernului îi stă în putere a trimite acasă, când voințe, pe Croați. Pentru ce se pretinde dar revizuirea? Exclusiv numai pentru a introduce clătura înaintea votării reformei electorale și pentru a vota, cu ajutorul ei urcarea contingentului de recruți.

Dacă se va primi propunerea lui Nagy, atunci va deveni dieta o registratură a guvernului, în care se vor înartacula simplu propunerile guvernului.

Propune în fine ca proiectul lui Nagy să fie respins și să se provoace guvernul a prezenta cât mai în grabă proiectul de lege privind la introducerea votului universal egal și secret, pentruca parlamentul, care va fi ales pe baza acestei reforme, să-și poată face un regulament corăspunzător.

Abusurile administrative din Rapoltul-mare.

Răspuns la o interpelație.

La sfârșitul ședinței de Sâmbătă ministrul de justiție Günther a răspuns interpelației d-lui deputat Dr. A. Vlad, făcută în chestia abuzurilor administrative comise la alegerea membrilor congregaționali în Rapoltul-mare. Ministrul Günther a spus, că pretorele n'a călcat legea, iar plângerea nu se ține nici de cercul lui de competență, nici de al ministrului de interne. Pe baza documentelor sosite însă nici nu s'a întâmplat așa cum a spus dep. Vlad în interpelația sa. Au fost aleși și 2 Români, ca bărbați de încredere. În ce privește escortarea celor 2 tineri români, ministrul spune, că pretorele n'a dat o astfel de poruncă, iar cu d-l deputat nici n'au vorbit jandarmii. Cei doi tineri români însă au agitat (?) de aceea au fost escortați de jandarmi. În ce privește tragerea la răspundere a pretorelui declară, că nu va face nici un pas în privința aceasta.

Dep. A. Vlad răspunde, că cercetarea care s'a făcut a fost tendențioasă. Nu corăspunde adevărului, că dânsul ar fi voit să fie bărbat de încredere. Pretorele a declarat, că nu permite, ca el să fie de față la alegere. Președintele a dus înăuntru localului de alegere pe acei bărbați de încredere, cari i-au plăcut lui. Nu numai în Rapolt, ci în tot locul așa se »aleg« bărbații de încredere, de aceea l'a rugat pe

ministrul ca pe cale novelară să facă ceva în cesțiunea aceasta. În ce privește agitarea dep. Vlad observă, că de ar fi fost agitate, s'ar fi pornit cercetare din partea pretorelui. Agitarea a pus'o pretorele ca pretext, ca să aibă cauză pentru motivarea afirmărilor. Jandarmii nu l'au escortat, pentru-că știau că un deputat e imun. De agitat nici vorbă. Dacă ar fi agitat, de mult îi s'ar fi suspendat dreptul de imunitate. Nu ia la cunoștință răspunsul ministrului.

Ministrul Günther declară că cesțiunea aceasta nu aparține nici cadrului puterii ministrului de interne, nici celui de justiție, dar nici în parlament nu ar fi avut loc interpelația.

Dr. A. Vlad reflectează pe scurt lui Günther și declară din nou, că nu ia la cunoștință răspunsul.

Preș. pune la vot. Răspunsul se ia la cunoștință cu majoritate. Pe lângă Dr. Vlad au votat naționaliștii și democrații.

Răsvrătirea din Maroc.

Francezii au de furcă cu răsvrățiții din Maroc. Două depeșe dela 16 și 17 l. c. vestesc că trupele franceze, comandate de generalul d'Amade, au suferit o serioasă înfrângere în ținutul dela Mediuna și Berreschid. Generalul francez vru să facă un atac combinat în scopul de-a încunjura și de a închide din toate părțile pe inamic. Această manevră de concentrațiune era foarte dificilă și cutezată într'o țară necultivată, unde se putea aștepta la tot felul de piedici neprevăzute, ce puteau fi dezastruoase pentru coloanele diferite ce se aflau în marșul de atac. Marocul este nu numai lipsit aproape de orice comunicațiune de Doamne-ajută, ci și de tot felul de isvoare ce pot să fie în favorul oștirea atacătoare. Astfel coloana Brulard, care avea să facă un marș de încunjor, s'a văzut deodată atacată din toate părțile de inamicul răsvrătit, așa că în cele din urmă a trebuit să poarte o luptă crâcnă, chiar pentru ca să-și scutească morții să nu rămână pradă salbătației dușmanului.

Iată ce se telegrafiază despre amintitele ciocniri, cari au silit pe corpul de expedițiune al generalului D'Amard de-a se retrage ceace, numai cu mare greu a putut să săvârșească în 18 a l. c., sosind toate coloanele dealungul litoralului Cassa Blanca-fedal:

O depeșă din Saissa din 19 Februarie st. n. spune că coloana Taupin sosind la 16 Februarie st. n. în defileul Berbebach, a fost atacată de puternice contingente de Mzabi și Mdakra. Coloana, ținând piept adversarului, a putut urca niște dealuri înalte unde a stat noaptea. A doua zi, 17 Februarie st. n. dimineața, coloana și-a continuat drumul spre sud, dar a fost din nou atacată de dușmanul din ajun, probabil întărit cu o parte a mehalei hafidiene. Lupta a ținut foarte multă vreme, contra unui dușman cu mult mai numeros. Coloana înconjurată de toate părțile, cu mu-

nițiunile sfârșite, a trebuit în șapte rânduri să șarjeze cu baioneta spre a se de-gaja și a putea să se întoarcă la Buznika, fără a fi reușit în misiunea ce i se dase de a se uni cu celelalte coloane.

Coloana a pierdut 2 ofițeri și 7 oameni uciși; 3 ofițeri și 29 oameni au fost răniți.

O catastrofă minieră în Maramureș.

Prăbușirea unei mine.

O telegramă din Ocna-Slatina anunță, că la minele de sare de acolo s'a produs o groaznică prăbușire. Vineri după amiază s'a auzit o puternică detunătură, care a fost semnalul catastrofei.

Sâmbătă dimineața la orele 8 și jumătate se auzi o nouă detunătură pe șoseaua dintre puțurile Albert și Nicolae și mina »Kunigunda« se prăbuși la o adâncime de 200 metri, scufundând tot ținutul de prin împrejurimi. Funcționarii salinelor alergară la locul catastrofei, nimeni nu îndrăzni însă să se apropie de locul scufundat, pentru-că o nouă catastrofă amenința dintr'un moment într'altul.

Dela distanță s'a putut stabili, că scufundarea teritoriului de prin împrejurimi s'a produs la o adâncime de 55 m. Toate casele au trebuit să fie evacuate, multe din ele au fost dărâmate. Intregi depozite de lemne au dispărut în adâncul pământului. 9 mașini pentru pompat apa, în valoare de 200.000 coroane, au fost distruse, stâlpii electrici și turnul minelor au fost prăbușite și din tot ce era pe pământul scufundat, n'au mai rămas decât sumanele a doi țărani români, cari au fost surprinși de catastrofă și târați în fundul prăpastiei.

S'a stabilit că doi țărani români, o fată, o femeie și doi copii cari se aflau în acele locuri în momentul prăbușirii au pierit în prăpastie. De vre-o încercare pentru salvarea lor nici nu poate fi vorba.

Comunicația e cu desăvârșire întreruptă și trenurile plecate Sâmbătă dimineața din Sighetul Marmației au trebuit să se reîntoarcă dela mijlocul drumului. Ținuturile de prin împrejurimi sunt și ele amenințate cu scufundare. Pe locul scufundat s'au deschis prăpastii de câte 150 m. adâncime.

Răspunderea nu cade asupra direcției salinelor, care prevăzuse acest sfârșit și a atras atenția încă acum doi ani ministrului de finanțe asupra pericolului, cerând ca locuințele lucrătorilor stabiliți împrejurul minei să fie transferate pe socoteala statului.

Directorul minelor, intervievat de un ziarist, a declarat, că a făcut totul pentru a împiedeca catastrofa, prăbușirea era însă inevitabilă și minierii au lucrat întotdeauna pe marginea unei prăpastii. E de mirat, că mina a putut să reziste până acum

ȘTIRILE ZILEI.

— 11 Februarie v.

Comune vrednice Ni-se scrie: Comitetul și sinodul parohial din Rod (tractul Mercurei) și-au făcut datorința scumpă, căci în 16 Februarie v. a. c. au votat cu mare însufletire ridicarea salarelor celor 2 învățători la minimum preseris de lege, începând cu 1 Ianuarie 1908. Laudă și onoare li-se cuvine harnicilor conducători:

național vedem din aceea, că până în zilele noastre vechea instituție slavă *fratres indivisi* (Frații neîmpărțiți la Slavii de sud, numită *Zadruga*, sau comuniune de casă.) formează baza vieții familiare la poporul agricultor, fără deosebire, dacă sunt țărani, nobilime mică sau orașeni, întocmai după cum și în viața publică, vechea instituție slavă a cetăților, formează o citadelă chiar și atunci când fu botezată în »constituție comitatenză«. Și dacă comparăm de exemplu tripartitul lui Verböczy din 1525 cu »Zrizeni Krale Vladislava II« din anul 1490 (ordinațiunea regelui Vladislav pentru Boemia) ne mirăm cât de aproape sunt una de alta și înțelegem cât de adânc a pătruns dreptul vechiu slav în viața de drept veche ungurească. În direcțiunea intelectuală timpul lui Ioan Jisra de Brandeis, formează la Slovaci un punct de trecere, căci soldații husiți, aduseră și învățătura cea nouă cu serviciul divin slovăcesc, și când mai târziu Slovaci se rusperă cu totul de Roma, trecând la confesiunea augsburgă, totuși serviciul divin slav și instrucția slavă rămase fortăreața vieții lor intelectuale, până în zilele persecuțiilor celor nouă ungurești.

Rutenii ungari, fură organizați de principele venit din Rusia, Teodor Koria-

tovcii (1360), care apoi se scria »Dei gratia dux de Muncacz«, care le înființă și o mănăstire ortodoxă pe muntele Cerneg, lângă Muncaci, schimbată mai târziu într'o episcopie.

Poziția politică a Rutenilor, se vede mai bine din titulatura pe care le-o dădu regele Ferdinand la 1552: *Fidelibus nostris universis et singulis magnificis egregiis et nobilibus nec non circumspicio universitatis populorum Ruthenorum*, tot astfel găsim încă și în 1707 *inclitus Ruthenorum populus*. Titulul *dux de Muncacz*, trăia încă și pe vremea lui Rakoczy, care l'și întrebuițează în documentele din 1703—1705. (*Dux Munkaciensis et makoviensis*). De altfel Muncaciul se numea latinește »Ducatele Dominicium«, iar numirea slavă era *Krajina*, iar căpitanul regesc »Krajnic« de altfel locuitorii Krainei își alegeau pe voievozii districtelor lor, și după actele de confirmare ale lui *Iohannes Corvinus de Hunyad* 1493 *Inacta eorum antiquam libertatem et consuetudinem*, își alegeau pe juzii satelor, sau Kneji erau obligați la serviciul militar, dar nu plăteau dare; erau astfel țărani liberi, așa după cum se aflau în slovăcime sub numele de *Castrenses* și aveau o organizație politică națională comună, până pe timpul Mariei Tereziei. În viața familiară există încă până în ziua de

astăzi la Rutenii din Ungaria comuniunea de casă, iar viața spirituală era întemeiată în organizația lor bisericească sub un episcop (astăzi doi), cu serviciul divin slav; și ce pătrunzătoare a fost influența aceasta, se vede din aceea, că cei 70.000 de țărani maghiari și 10.000 de țărani slovaci colonizați la periferia teritoriului de odinioară, *Ducatus de Munkacz*, sunt până astăzi greco-catolici și au serviciul divin slav, ceea ce dovedește în de ajuns, că în Krajina rutenească, Rutenii au fost datători de ton în cesțiuni spirituale.

Despre populațiunea sârbească de sud, cetim de obicei, că ar fi fost adusă în Ungaria de patriarhul Arseniu Cronjevici (1690), pe baza privilegiului celui mai mare, în număr de 40.000 familii; deoarece însă, pe timpul Mariei Teresiei, în urma constrângerii la unire, părăsesc 80.000 de Sârbi Ungaria, emigrând în Rusia, populațiunea sârbească nu poate fi redusă numai la cei veniți în 1690. Din contră aflăm în Ungaria de sud, prin secolul al IX-lea, așa numitele Obotrite slavice, cari pe atunci erau supuse Bulgarilor.

Pe timpul sft-lui Ștefan amintisem deja existența principelui Achtum de pe teritoriul acesta, care era în legătură cu Bulgarii, și de oarece după aducerea călugărilor catolici în țară, mănăstirea greco-

orientală a sft-lui Gheorghe din Morisena, reședința lui Achtum fu mutată la Oroszlamos, trebuie deci, că rămăsese o populație slavă-ortodoxă, destul de mare, cu atât mai mult, cu cât Papa Inocenție (1198) se plânge, că satelo slave (*villae in quibus Slavi habitant*), ale metropoliei de Kalocia nu voesc să plătească episcopului zeciuiala; mai târziu se poate dovedi prin dese documente existența Sârbilor în Ungaria de Sud. Tot astfel Sirmia și Pojega au fost în totdeauna greco-orientale sârbești, căci urmașii sft-lui Savu II, metropolit din Sărbia, sf. Arsenie e de origine din Sirmia (*rodum jest cot Szemskyje zemli*), și după ce regele Dragutin la 1275 abzice la tron, metropolitul pleacă în Sirmia și își sfârșește viața în mănăstirea Dobraz, 1317, ca monah. În sfârșit când metropolitul Maxim Brancovici zidește la 1496 frumoasa mănăstire dela Crușodol, mutându-și reședința aici, eară despotii reședința lor în Slankamen din Sirmia, centrul Sârbilor devine Sirmia. Cumcă Sirmia stătea în legătură politică cu Bacica și cu Banatul Timișan, iese la iveală din unirea lor cu proprie administrație financiară în *Parles regni meridionales*.

(Va urma)

Dionisie Juga notar și Vasile Dobrescu învățător, cari și de astădată au fost la culmea chemării lor de povățuitori buni și înțelepți. Cinste și onoare se cuvine Rodenilor, cari totdeauna au dovedit că sunt gata a jertfi cu drag pentru așezămintele noastre culturale.

In 16 l. c. senatul bisericesc, senatul școlastic și curatoratul bisericeii din *Iva-mare* au ținut ședință mixtă, la care au asistat și mai mulți din frunzașii popoului, în care cu unanimitate s'a hotărât regularea salariilor învățătorilor dela școala confesională în sensul legii din 1907 și anume pentru toți 3 învățătorii.

Din *Buda-vesta* se anunță că d-l Dr. Iosif Siegescu profesor la gimnaziul superior de stat din Buda-vesta a fost numit din partea ministerului de instrucțiune publică membru în comisiunea pentru examinarea profesorilor dela școlile medii. În special membru al comisiunii pentru limba și literatura română.

Ceasuri senine. Duminecă la 3/16 Februarie a intrunit P. S. Sa d-l episcop diecezan Ioan I. Papp, — scrie »Biserica și Școala« — la masa sa ospitalieră pe membrii superiori, de legea românească, din corpul ofițeresc al regimentului 33 din Arad și corpul profesoral dela institutul nostru teologic-pedagogic din loc. Prezenți au fost în jurul iluztrului stăpân d-nii: Vice-colonel Herbay, maior Boier, maior Florian, dr. Moga, căpitan Burdea, căpitan Voicu, locotenent Popovici și dr. Moldovan, iar corpul profesoral, cu directorul său. Șirul toastelor s'a concentrat în lozincea armonizării rolului culturii cu acela al disciplinei, ca factori hotărâtori în determinarea vieții și îndrumarea ei spre a se menire. Au vorbit: P. S. Sa, d-l vice-colonel Herbay, prof. Secula, d-l maior Florian, protosincelul-director R. Ciorogariu și d-l căpitan Burdea, și a încheiat ceasurile senine, de armonie, de înfrățirea »muzelor« cu »armele«, sfințenia binecuvântării arhieresti.

Serbările dela Cluj. Ni-se scrie: In ultimul moment primim știrea telegrafică că guvernul l'a oprit pe d-l și d-na Bărsan să dea reprezentanții, deci trebuie să anunțăm publicului cu durere că reprezentanții teatrale, ce cu mult zel se pregăteau, nu se pot ține. Din cauza asta ne-așteptată în locul invitațiilor ce erau gata, trebuie să tipărim altele și până la trimiterea lor, fiind timpul scurt anunțăm și pe calea aceasta că se va aranja acum numai un *bal la 6 Martie st. n.* și eventual o convenire socială în 7 Martie, dacă publicul va avea voie să mai stea în mijlocul nostru. Cluj. *Liviu I. Dan* president.

Nou avocat român. D-l avocat Dr. Nerva Oncu ne anunță că și-a deschis cancelaria advocațională în Baia-de-Criș.

Examenul de cvalificațiune preoțească cu candidații la preoție din diecesa Aradului se va ținea Luni în 18 Februarie (2 Martie) 1908 și zilele următoare la 9 ore a. m. în sala de ședință a conzistorului gr. or. român din Arad.

Aniversarea lui Shakespeare. Anglia va celebra încurând aniversarea celui mai mare poet al său, care este în același timp și dramaturgul ei cel mai mare, William Shakespeare. Cu aceasta ocaziune vor avea loc mari festivități artistice, cari vor cuprinde reprezentațiuni integrale al capod-operei schakespeareane. Aceasta a dat pretext unui pasionat aderent a lui Shakespeare de a suleva încă odată chestiunea ortografiei veritabile a numelui marelui scriitor.

Vechile manuscrite engleze ne dau 23 de maniere deosebite pentru scrierea ortografică a numelui *Shakespeare*. Iată-le: Chakspier, Shaxpur, Shaxper, Schakspier, Schakspier, Shagspere, Saxpere, Saxpere, Shaxpere, Shaxpere, Shackspere, Shaxspere, Shachspere, Shaxspier, Shaxspier, Shakespere, Shaxspere, Shakespire, Shakespire, Shakespear, Shakesper și Shakespeare.

Care e cea mai bună?

Reuniunea femeilor române din Abrud Abrud-sat și Jur arangiază în 27 Februarie 1908 st. n. în hotelul »Detunata« o sară hazlie urmată de petrecerea cu dans în favorul fondului de edificare. Inceputul la 8 oare sara precis.

Arestările în Petersburg. In noaptea spre Sâmbătă au fost iar arestați 25 de teroriști și revoluționari. Cea mai mare parte sunt tineri. Intre ei se află un ziarist italian, 2 fete tinere, 2 funcționari comerciali și o fată, care este rudă cu un mare industriș. Parte din revoluționarii arestați sunt abia sosiți din străinătate.

Revoltă sângeroasă la Filadelfia Din Londra se anunță, că marea foamete ce bântue actualmente între lucrătorii tuturor orașelor americane industriale, a provocat Joia trecută o adevărată revoltă anarhistă la Filadelfia. S'au schimbat focuri de revolver între poliție și lucrători. Revolta n'a putut fi înăbușată decât după căderea multor victime. *Rebelii erau în mare parte muncitori din Ungaria și Italia* conduși de o anarhistă americană, Clara Voltaire, care, deși e tânără, are mare renume între lucrători și e numită de pe acum Luisa Michel a Americii. Această fată a ținut discursuri entusiaste între lucrători, îndemnându-i la revoltă. Joia trecută tânăra revoluționară a ținut un discurs entuziast între lucrători, cari s'au pus apoi în mișcare în frunte cu un drapel roș în doliu. Pe drum toate trăsurile fură oprite și cei ce se aflau în ele fură invitați a se asocia demonstrației. Demonstrații se duseră la Brod-street, unde au fost întâmpinați de 300 polițiști, cari voia să impedeze procesiunea anarhistă. Se născu atunci o luptă crâncenă de stradă, care dură o jumătate de oră se sfârși cu victoria polițiștilor. Număroși lucrători fură arestați; 4 anarhiști răniți au fost transportați la spitalul închisoarei. Clara Voltaire n'a putut fi încă arestată.

Numărul jubilar al »Gazetei« se poate abona ori și când în decursul unei luni Februarie st. v. a. c. cu următoarele condițiuni:

In Austro-Ungaria, pentru abonații »Gazetei« 50 bani, pentru alții 1 coroană.

In România și străinătate, pentru abonații »Gazetei« 1 coroană, pentru alții 2 coroane.

Ținem a observa pentru orientarea cetitorilor, că favorul, ce se dă abonaților foaiei noastre, se restrânge la exemplarele abonate. Astfel un abonat al ziarului nostru nu poate să aboneze cu prețul redus mai multe exemplare din numărul jubilar.

Rugăm pe toți câți se interesează de a avea numărul jubilar al »Gazetei« a se grăbi cu abonarea lui, ca să putem stabili pe baza aceasta cât de mare să fie ediția. Pentru abonamente întârziate nu mai putem garanta.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 24 Februarie. Unele ziare afirmă, că în curând vor eși din guvern doi miniștri: ministrul instrucțiunii Klein și ministrul Marchek. Situația lor a devenit imposibilă. Retragerea lui Marchek a fost cerută de mult de către creștinii-sociali și de către cehi.

Sigetul-Marmației, 24 Februarie. Mina »Kunigunda«, care s'a prăbușit alaltăeri, nu avea mare valoare, de oarece încă din 1903 ea a fost periclitată și aproape părăsită. Alte două mine din apropierea ei, foarte bogate și anume »Albert« și »Nicolae« au fost și ele inundate și sunt amenințate cu ruina, deoarece și ele au fost acoperite, malurile prăbușindu-se din mai multe părți. La oarele 2 din noapte ele au fost acoperite cu totul. Aceste două mine aprovizionau aproape toată Ungaria. Ele fiind distruse, industria sării din Ungaria este foarte serios amenințată. Prăbușirea minei lor a fost provocată de faptul, că pătrunsesse în ele apa din mina »Kunigunda«. Toate trele aceste mine au fost cu desăvârșire distruse.

Lisabona, 24 Februarie. Cu toată liniștea aparentă din țară circula în Lisabona știri alarmante cu privire la izbucnirea unor noi turburări. Trupele au fost provăzute cu munițiuni și concentrate în cazărmi. Imprejurimile palatului sunt păzite de armată. Eri a plecat cu ordine secrete un crucișător, a cărui destinație nu se cunoaște.

Magdeburg, 24 Februarie. »Magdeburger Zeitung« află din Petersburg că Sâmbătă a avut loc un con-

siliu presadat de țar. S'a discutat cu aceasta ocazie proiectul pentru reconstruirea flotei. In acest scop s'a fixat suma de 2,400,000,000 ruble care urmează a se cere Dumei. *Dacă Duma va refuza acest credit, atunci ea va fi disolvată.* E foarte probabil că Duma nu va acorda această sumă, care a îngrozit până și pe deputații din dreapta.

Constantinopol, 24 Februarie. — Mercuri și Joi trupele au reușit să nimicească o bandă bulgară de 15 oameni în districtul Petric, ucizând pe șeful bulgar Petre împreună cu alți comitații precum și pe șeful grec Diamandi la Monspit. In zilele din urmă *bandele grecești au comis grozăvii*, asemenea cu cele dela Dragoș atacând satul Izglibe din districtul Castoria, arzând șapte case cu două femei. Bandele au fost în cele din urmă puse pe fugă de trupe. Altă ispravă este atacul coloniei de ciobani aromâni dela Asjojani semnalată eri, în care trei aromâni și un bulgar au fost uciși. Trei comitații greci și cinci locuitori din Caraferia sunt complici în acest atac; după știrile date de aromâni acei complici au fost arestați.

Buda-vesta, 24 Februarie. Actualmente se ține la Buda-vesta o conferință care se ocupă cu planul de asigurări contra furturilor și spargerilor. Președinția o are prima societate generală ungară de asigurare.

Londra, 24 Februarie. Un uragan care a bântuit eri peste insulele Britanice a dărâmat case, a desvelit bisericile și școlile și a desrădăcinat arborii. In mai multe orașe mulțime de oameni au fost uciși de sfărâmurile cari cădeau asupra lor. Sunt mulți răniți la Manchester. La Liverpool, serviciul căilor ferate a trebuit să fie întrerupt pentru câțva timp. Un tren a deraiat, însă fără accident de persoane. De asemenea pe mare se semnalează multe nenorociri. Lângă Mersey, un schooner s'a scufundat; echipagiul compus din opt oameni s'ar fi înecat.

Londra, 24 Februarie. Pe tot țărmul Angliei s'an produs eri furtuni teribile. Vântul e atât de puternic încât a provocat deraierea unui tren. Sunt 6 morți și mai mulți răniți.

Getinje, 24 Februarie. Știrile, că mai mulți deputați a fost arestați, ba chiar impușcați pentru trădare de patrie, se desmint. Situație e normală.

Petersburg, 24 Februarie. In numeroase magazine și instituții industriale, s'au făcut percheziții în legătură cu complotul descoperit. La »Manufactura Moskaja« a fost arestat întregul personal al magazinului. Ziaristul italian Salvini, corespondent al mai multor ziare italienești a fost arestat. Comisarul de poliție spune că a găsit la dânsul o bombă.

Petersburg, 24 Februarie. Țarul va transformat pedeapsa generalului Stoessel, care a fost condamnat la moarte, în închisoare pentru un scurt timp. Sentința neatingându-se de pensia ce i se cuvine lui Stoessel — care e om sărac — urmează ca țarul să-i fixeze suma ce i se va acorda.

Bibliografie.

»Nelușac«. Revista umoristică și satirică din Buda-vesta, după o pauză de un an și jumătate a reapărut. Vor colabora la ea mai mulți scriitori cu nume și distinsul pictor caricaturist român Murnu din București.

Apare de două ori pe lună. N-rul de la prima Februarie e variat și cu multe ilustrații. Abonamentul pe un an 8 cor. Administrație: Buda-pest, VII. István-ut, 11.

»Arta Românească«. Sub titlul acesta a apărut în Iași o revistă pentru pictură, sculptură, arhitectură, muzică, artă-dramatică, literatură. Numărul 1 și 2 pe Ianuarie și Februarie, 1908, conține interesante articole precum: Rostul mișcării artistice. Expoziția de pictură din München a școlii secesioniste. Arta la noi în țară

este apreciată de marele public sau nu? Muzica la noi în trecut. Arta decorativă. Cele dintâi semne muzicale în psaltichia noastră. Din istoricul pinacotecelor cu portretele pictorilor români G. Panaitescu și Teodor Aman. Conservatorul din Iași. Instrumentele de muzică la poporul român de Burada, etc. Cronici, etc. Conducerea foaiei o are d-l A. D. Atanasiu, maestrul de desen linear la Liceul din Iași.

Abonamentul pe an 6 lei, pentru elevi, studenți, învățători, preoți, sâtești 4 lei. A se trimete pe adresa A. D. Atanasiu »Arta Românească«, Iași.

»Foaia Școlastică«, organ al reuniunii învățătorilor greco-catolici din Archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș care apare în Blaj, de două ori pe lună, sub redacțiunea d-lui Ioan F. Negruțiu, și costă 6 cor. pe an, are următorul sumar al Nr. 4: Teoria și practica în educațiune; Scopul educațiunii; amândouă de Dr. Petru Șpan. Școala în serviciul industriei și economiei, Metodul fonomic, Adunarea reuniunii învățătorilor din Archidieceasă; (Proces-verbal), Economie, Pensiunea învățătorilor, Bibliografie.

Mihai Eminescu. »Poezii«, o' notită biografică de Ioan Săndulescu. Ediția II, completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Steri d. »Buna Menageră«. Carte de bucate practică, care conține rețete dela cele mai fine mâncări prăjitură, gelatine, creme, censeve, dulceturi, după bucatăria fină din România. Prețul cărții e de 5 coroane, plus 30 bati porto.

Vasile C. Osvadă. »Băncile populare din România«. Cu un adaus informativ. Prețul 1 coroană.

Diverse.

Papyrus-uri vechi. Un savant englez s'a întors acum de curând din Egipt la Oxford cu mai multe papyrus-uri găsite la Oxyrhynchus. Ele ne pun în curent cu o mulțime de lucruri din lumea antică. Astfel unul din aceste papyrus-uri de acum două mii de ani conține o invitațiune redijată astfel:

»Chaeromon te invită să lei masa cu el în Serapeum spre onoarea zeului Serapis, dimineața la 15 ale unei curente, ora 9.«

Un alt papyrus cuprinde o invitațiune la nuntă:

»Horais te invită la ospățul de căsătorie a copiilor săi, casa sa proprie, dimineața la 5 ale unei curente, ora 9.«

Ne vine să zicem că ar fi niște invitațiuni din timpul nostru, dacă ele n'ar fi atât de concis formulate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Slăbirea fizică

o împiedecă, desvoaltă corpul, musculatura copiilor Emulsiunea Scott. Este nutrimentul cel mai bun și întăritor pentru copii, și se va vindeca și copilul d-tale, cum s'a dovedit vindecarea a multor mii de copii. Emulsiunea Scott delătură slăbirea, formează corpul sănătos și tare și dă copiilor vioiciune. Dacă un copil e bolnăvicios, să i-se dea imediat Scott. Fiecare sticlă cu

Emulsiunea Scott

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

contine substanțele cele mai fine și cu efect în cantități egale și e recunoscută de lumea științifică și foarte folosită.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în SIBIU.

Nr. 4971.

Domnii acționarii ai institutului de credit și de economii „ALBINA“, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-ului 20 din statutele societății la

a XXXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Sâmbătă în 21 Martie 1908 st. n. la oarele 10 a. m., în sala festivă a „Casei naționale“, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Exprimarea condolenței pentru răposații membri ai direcțiunii Ioan Papiu și Simeon Damian.
2. Balanțul anului de gestiune 1907 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezentă pentru anul curent.
6. Raportul direcțiunii referitor la modificarea §-lui 6 din statutele institutului.
7. Alegerea a 4 membri în direcțiune și anume: un membru cu mandat pe 2 ani, unul cu mandat pe 5 ani și 2 cu mandat pe 6 ani.
8. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 1 an.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Miercuri în 18 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m. la cassa centralei noastre în Sibiu sau a filialei din Brașov.

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Bihoreana“ în Oradea mare; „Boșana“ în Boșana-montană; „Furnica“ în Făgăraș; „Lipovana“ în Lipova; „Lugosana“ în Lugos; „Oraviciana“ în Oravița; „Patria“ în Blaj; „Silvania“ în Șmleu; „Timișana“ în Timișoara; „Victoria“ în Arad și „Cassa de păstrare“ în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 14 Martie a. c. st. n.

Sibiu, în 8 Februarie 1908.

DIRECȚIUNEA.

Contul Bilanțului.

ACTIVE :		Cor.	fl.	PASIVE :		Cor.	fl.
Cassa în număr		99,406	32	Capital social:			
Monete		3,908	11	12,000 acțiuni à K 200	2 400,000	—	—
Cambii de bancă		11 440,106	3	Fondul de rezervă al funcționarilor	300,000	—	—
Imprum. hip. în scris. fonic.	6 416,161	18		Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500 000	—	—
„ „ cedate	1 744,083	86		Fondul special de rezervă.	102,891	0	—
„ „ în număr	281,739	33		Fondul de pensuni al funcționarilor	555,769	72	—
Credite cambiale cu acop. hipotecară	1 818,686	93		Depuneri spre fructificare	15 140,915	19	—
Credite de cont-curent	3 434 372	93		Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	996,000	—	—
Credite personale	1 380,440	50		Scrisuri fonic. cu 5% în cor.			
Avansuri pe efecte publice	58,034	10		in circulațiune	3 109,000	—	—
Casa institutului realități dela gara Brașov și div realități de vânzare	498 067	64		Scrisuri fonciare cu 4 1/2% in circulațiune	2 300,000	—	6 405,000
Efecte publice	2 647 386	62		Scrisuri fonciare eșite la sorti în circulațiune			154,500
Acțiuni dela diverse bănci	100,800	—		Cambii de bancă recontate			2 557,266
Efectele fondului de garanție al scris. fonciare	517,552	—		Diverse conturi creditoare			2 350,304
Efectele fondului de penziuni al funcționarilor institutului	207 319	—		Dividende neriditate			1 708
Interese după efecte	27 614	93		Interese anticipate pro 1908			137 743
Mobilar	5,000	—		Interese transitoare de scris. fons.			113,092
după amortizare de	1,000	—	4,000	Profit net			270,531
Rate restante din emisiunea a III-a	237,686	47					42
Interese tranzit. restante și debitori	72 351	04					
			30 989,722				30 989,722
			09				09

Contul Profit și Perdere.

DEBIT :		Cor.	fl.	CREDIT :		Cor.	fl.
Interese :				Interese :			
pt depuneri spre fructif.	639,642	88		dela cambii de bancă	631 153	29	
„ scrisuri fonciare	289,032	65		„ imprumuturi hipotec.	439,064	24	
„ imprum. luate pe efecte	61,601	08		„ credite camb. cu acop.			
„ capital social emis. III	20,943	91	1 011,220	hipotecară	120 370	30	
Spese :				„ efecte publice	129 246	12	
Salare	123,641	37		„ credite personale	101,384	43	
Bani de cvartir	23,025	—		„ credite de cont-curent	103,853	57	
Imprim., registre, porto				„ avansuri pe efecte	5 920	56	1 530,992
diverse	32,631	23					50
Marce de prezentă	7,610	—	186,907	Chirii			14 806
Contribuțiune :				Provisiune			18 627
directă	32,056	77		Profit la monete			1 253
10% dare la inter. dela dep.	63,964	23	96,021				21
Amortizare			1,000				
Profit net			270,531				42
			1 565,680				06
			06				06

Sibiu, 31 Decembrie 1907.

Șulțu m. p., A. Lebu m. p., Dr. Beu m. p., Cosma m. p., Iosif Lissai m. p.,
 membru al direcțiunii. membru al direcțiunii. membru al direcțiunii. director executiv. contabil-șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă, și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 11 Februarie 1908.

Comitetul de supraveghiere :

Dr. Ilarion Pușcariu m. p., Mateiu Voileanu m. p., Nic Ivan m. p., Ioan Henteș m. p., Victor Fincu m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Nr. 1556/906

Concurs.

La postul de adjunct forestier al orașului Brașov, care a devenit vacant în urma abdicării lui Emil Witting, preum și la toate posturile devenind vacante prin avansare — deschid sub următoarele condițiuni concurs, și provoc pe toți acei, cari voesc a compe la postul acesta, ca pe lângă documentarea calificățiunii să-și aștearnă petițiunile instruate ce form lezei, cel mai târziu până în 15 Martie 1908 la sub-semnatul vicecomite, deoarece petițiunile, cari sosesc după termenul pre-cris, nu se vor lua în considerare.

Emolumentele adjunctului-forestier sunt: 1800 cor. salar fundamental, 500 cor. bani de cvartir, 800 cor. pașale de drum și diurne, și în sensul statutului de organizațiune, quinquinale corăspunzătoare

Pe baza §-lui 111 al statutului orașenesc de organizațiune la angloiați silvicultori se refer decizunile cuprinse în dispoz. țunile de serviciu

Dela acei, cari stau în serviciul orașului nu se cere documentarea calificățiunii

În sensul §-lui 109 al statutului de organizațiune se întregeste postul adjunctului pe viață

Brașov, în 13 Februarie 1908.

Augustin Jekelius m. p.,

(1—2) vice omite.

Concurs.

„SOMEȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Des publică concurs pentru ocuparea unui **post de practicant** cu termenul de 10 Martie 1908

Salar anual la început 720 coroane, iar la caz dacă aplicatul va da probe de capacitate și diligență i se va îmbunătăți salarul în timp scurt.

La acest post numai acei indivizi pot concura, cari sunt absoluți de școala comercață s perioară (cu maturitate) și posed perfect pe lângă limba maternă și limba germană și maghiară.

Rugarea este a se scrie cu mâna proprie a concurentului

Postul trebuie ocupat după denumire imediat.

Des, la 15 Februarie 1908.

Direcțiunea.

Ad. Nr. 19/1908.

PUBLICAȚIUNE

Duminecă în 2 (15) Martie 1908 la oarele 10 a. m se va ține licitație publică cu oferte închise în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Neculae din Brașov-Schei, pentru darea în întreprindere a **reparaturilor**, ce sunt de executat la casa de sus din stupina noastră de lângă Bârsă de sub N rii conscripționale 66, 67, 68 și 70.

Ofertele, însoțite de o garanție provizorie în sumă de Cor. 200 —, să vor preda la mâna d lui Epitrop-Econom Andreiu Lupan sen., Strada Ecaterinei Nr. 4., dela care să pot trage toate informațiunile asupra de vizului, condițiilor etc.

Brașov, în 8 Faur 1908.

Dr. V. Saftu, I. Prișcu,
 prez. (2—3) secretar.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.